

Земствата сж свършено нови учреждения, каквито Русия до 1864 год. не е имала. Отъ една страна създаването на тия автономни териториални и всецъсловни организации е било обусловено отъ необходимостта да се привлече мѣстното население да опрѣдѣля и реагира на специфичнитѣ си мѣстни потребности, а отъ друга страна, като частъ отъ голѣмъ купъ реформи, които слѣдъ освобождението на селянитѣ въ 1861 год. сж трѣбвали да възобноватъ Русия. Послѣдвалата обаче слѣдъ освобождението на селянитѣ реакция, която започна съ уволнението на най-блѣскавата фигура въ онова врѣме Милютинъ и неговия шефъ, министра на вжтрѣшнитѣ работи Ланской, създаде отъ проектиранитѣ земства организации съ твърдѣ ограничена инициатива и свършено безъ изпълнителна власть.

Още отъ самото имъ създаване тѣ сж признавани за чисто обществени организации и затова не сж построени така да си сътрудничатъ съ мѣстнитѣ правителствени органи, а сж оставени самостоятелно да работатъ. По тоя начинъ още отъ тогава се установява единъ нежелателенъ дуализмъ, между тѣхъ и правител. власть, който е обяснение на непрѣкъснатата вече 40-годишна борба между самоуправлението и правителството, и която обяснява напълно сегашното положение.

Прѣди да пристѣпимъ къмъ тая борба, да видимъ, каква е организацията на земствата.

На два пѣти е уредяно тѣхното положение, — положение 1864 г. и положение 1890 г.

Първиятъ бѣлѣгъ на земствата е, че тѣ сж всецъсловни организации, основани на изборното начало. Тѣ сж териториални организации два вида: *земства уѣздни* и *земства губернски*. Тѣ се състоятъ отъ избраници на избирателнитѣ групи, които сж *три* и не сж вече териториални, а разпрѣдѣлени по имущественитѣ имъ интереси споредъ закона отъ 1864 г., а споредъ закона отъ 1890 г. по личнитѣ състояния на избирателитѣ. Така споредъ закона 1864 год. избирателнитѣ групи въ уѣзда сж:

1. Честнитѣ землевладѣлци; 2. Градскитѣ съсловия и състояния; и 3. Селскитѣ общества.

Избирателниятъ *цензъ* е за *землевладѣлцитѣ* споредъ мѣстото отъ 200—800 десетини земя, а отъ 1890 г. отъ 125—800 десетини; или на пари не по-долу отъ 15000 р. Землевладѣлци съ $\frac{1}{10}$ най-малко отъ прѣдвидения цензъ, могатъ да се избиратъ опълномощители. За градското население или да иматъ купческо свидѣтелство, или годишенъ доходъ отъ най-малко 6000 рубли, или недвижима собственостъ, означена на отдѣлна таблица къмъ положението. Селянитѣ пѣкъ избиратъ кандидати за членове на земскитѣ събрания, отъ които губернаторътъ избира окончателно, кои ще бждатъ такива — гласни.

Образователенъ цензъ не се прѣдвижда, а сжщо и духовенството по закона отъ 1890 г. не може да се избира за гласни.

За *избираемостта* е сжщия цензъ съ прибавление на общитѣ условия, че избираемиятъ не трѣбва да е осждаанъ или подъ слѣдствие и т. н.